

LOKALEKONOMIDAGARNA

17-18 november 2010 – lunch till lunch på Sätra Brunn

Dokumentation

Arrangörer/samarbetspartner och resultat

Efter fem år vid Växjö universitet och två år vid Mälardalens Högskola har lokalekonomidagarna flyttat ut på landet - till en miljö präglad av framåtanda, kreativitet och entreprenörskap - Sätra Brunn. Arrangörer av 2010 års lokalekonomidagar var Hela Sverige skall leva, Coompanion Sverige, Ekobanken Medlemsbank, JAK Medlemsbank och Sätra Brunn AB i samarbete med Tillväxtverket, Malmö Högskola, SLU, Tema Kapitalförsörjning/Landsbygdsnätverket, Jordbruksverket, Sala Sparbank och SmåKom. Som arrangör av årets lokalekonomidagar är vi mycket nöjda med resultatet. Den filosofiska öppningen var en ”inspirerande inledning som öppnar upp och sorterar undan frågorna” (kommentar från en av deltagarna) och de många praktiker- och projektexemplen visade på möjligheter till nya sätt att organisera kapitalförsörjning för företag och samhällsprojekt. Praktiker, projekt, myndigheter, företagare, organisationer, finansiärer och forskare var på plats för att ta del av andra erfarenheter och dela med sig av egna kunskaper och synpunkter. Diskussionen om lokalekonomidagarnas framtid mynnade ut i konkret förslag att dessa ska genomföras på Sätra Brunn i juni 2011 och vända sig till en större publik än i år. Många synpunkter och idéer samlades in som underlag för planeringen. På konferensen deltog – allt enligt planerna - ca 60 engagerade deltagare. Budget (240 000 kr) och utfall visar på ett överskott på ca 27 000 kr som föreslås överföras till 2011 års lokalekonomidagar.

Bakgrund och historia

Den nationella konferensen ”Lokalekonomidagarna” arrangerades första gången 2003 vid Växjö universitet. Initiativet togs av aktörer i projektet Lokalekonomi.nu. Ett projekt som startades av Hela Sverige ska leva, Coompanion Sverige, Ekobanken Medlemsbank och JAK Medlemsbank. Senare anslöt Sveriges Kreditgarantiförening och Växjö universitet. Tillväxtverkets föregångare NUTEK finansierade

verksamheten under ett antal år. Bidrag erhöles också från bland andra Jordbruksverket, Landsbygdsnätverket, Sparbanksstiftelse och regionala/lokala myndigheter. Målet med konferensen var att skapa en arena för kunskap, erfarenhet och debatt om lokal ekonomi och kapitalförsörjning.

Lokalekonomidagarna har skapat en mötesplats för aktörer (gräsrotter, företagare, forskare, politiker, tjänstemän, låntagare och bankfolk i företag, kooperativ, projekt, lokala initiativ, lokala utvecklingsgrupper, föreningar, organisationer, myndigheter, politiska partier, banker, universitet och högskolor m.fl.) som arbetar för att stödja, utveckla, stärka och studera lokal ekonomi och hållbar tillväxt.

Ett genomgående tema har varit det finansiella utanförskapet. Verksamheter som berörs av finansiellt utanförskap kan vara både traditionella företag och så kallade sociala ekonomiföretag. Dessutom kan näringsverksamheterna drivas utifrån ett privat ekonomiskt vinstintresse, som ett levebrödsföretag eller med ett samhällsintresse i främsta rummet. Det gemensamma är svårigheter med en fungerande kapitalförsörjning. Till exempel att företaget inte får lån därför att banken "i stan" har bristfällig lokal kunskap, att företaget är beläget i ett område där banken inte tar säkerhet i fastigheten, att lånebeloppet är lågt och därmed en olönsam affär för banken, att kreditgivaren inte förstår företag inom social ekonomi etcetera.

En central tanke har varit att den lokala ekonomin står i någon form av kontrast till tongivande företeelser inom dagens ekonomi - vare sig vi väljer att beteckna dessa i termer av globalisering, koncentrationstendenser eller någonting annat. Detta kan till exempel uttryckas som en kontrast mellan lokala platsbundna företag formade av sin unika kontext, och gränslösa ekonomiska aktörer som multinationella företag och ekonomiska placerare för vilka plats och lokalt sammanhang saknar närmare relevans. Det kan också uttryckas som en kontrast mellan en ekonomi där sociala hänsyn och liknande har en framträdande roll, och en dominerande ekonomisk ordning avskalad från alla andra hänsyn är de rent profitbringande. Den lokala ekonomin handlar för oss alltså inte blott om ekonomi i snäv bemärkelse utan även om sociala, kulturella samt ekologiska värden och hänsyn.

Årets konferens

Lokalekonomidagarna bytte plats men inte fokus. I år vände sig Lokalekonomidagarna speciellt till en utvald krets med intresse för frågor om finansiering av lokal utveckling och samhälls-entreprenörskap; till deltagare på tidigare Lokalekonomidagar, "praktiker" dvs lokalt engagerad grupper och personer som starta lokala kapitalförsörjningsorganisationer, personer som forskar, jobbar i projekt, organisationer, politiska partier eller myndighet och bank. Via arrangörernas och samarbetspartners nätverk har också information om konferensen spridits. Tematiskt kretsade årets konferens kring lokal ekonomi i ett individuellt, lokalt och internationellt perspektiv. Inbjudna föreläsare, medverkande, projekt och praktiker bjöd på intressanta presentationer som sammantaget visade vad som pågår inom området Lokal ekonomi. Annorlunda gentemot tidigare var konferensens fokus på kommande lokalekonomidagar. Medvetet hade arrangörerna valt att inte satsa på en stor konferens utan istället bjuda in en initierad och intresserad mindre krets.

Däremot har vi sökt ett integrerat samarbete med Landsbygdsnätverkets temagrupp Kapitalförsörjning i vars uppgift ingår att skapa ett så kallat praktikernätverk. Sålunda har temagruppen i samråd med arrangörerna bjudit in ett antal praktiker som också träffats både före och efter konferensen för att diskutera behov och former för ett sådant nätverk. Temagruppens bidrag till lokalekonomidagarna har varit att bekosta konferensavgift för dessa särskilt inbjudna praktiker. Vidare har Tillväxtverket, Jordbruksverket och Sala Sparbank bidragit ekonomiskt till konferensen. Även Malmö Högskola som

svarat för arvode och omkostnader för föredragshållaren Christian Egge. Arrangörerna har bistått med nedlagt arbete i planering och genomförande.

Syftet med en mindre konferens detta år då lokalekonomidagarna flyttat ut på landet var att också få tillfälle att grundligt diskutera behovet av lokalekonomidagarna i ett långsiktigt perspektiv samt form och innehåll för eventuellt kommande lokalekonomidagar. Under dessa förutsättningar deltog ett 60 tal personer i året konferens på Sättra Brunn. Vi är imponerade över att så många visade sig vara intresserade av att delta och att deltagarna representerade en intressant och bred mix av aktörer. Förutom ett stort antal praktiker deltog från banksektorn de två medlemsbankerna samt sparbanker, från företagarkåll var både Företagarna och FöretagarFörbundet representerade, myndighetsrepresentanter från Tillväxtverket och Jordbruksverket medverkade och såväl Malmö Högskola som SLU fanns med. Konferensens moderator Gun-Britt Mårtensson, ordförande Coompanion Sverige, sammanfattade konferensens presentationer samt förslag och diskussioner om framtida lokalekonomidagar som spännande, inspirerande och lärorika. Det fanns ingen tvekan om behov och önskemål om att nästa år genomföra Lokalekonomidagarna 2011. På stående fot inbjöd Gun-Britt Mårtensson till Lokalekonomidagarna på Sättra Brunn 15-16 juni 2011.

I början av 2011 kommer den tidigare arrangörgruppen att inbjuda till ett första planeringsmöte. Avsikten är att bredda arrangörgruppen utöver tidigare arrangörer/samarbetspartners också bjuda in i första hand intresserade nationella aktörer. Redan under planeringsarbetet och konferensen togs positiva kontakter med Sparbankernas Riksförbund och FöretagarFörbundet. De många förslagen och synpunkterna om lokalekonomidagarnas innehåll och form som samlades in i "trädet" och "fiskdammen" kommer att analyseras av den nya arrangörgruppen och utgöra ett viktigt underlag i planeringsprocessen.

Konferensprogrammet i korthet

Internationella utblickar mot en ny ekonomi

Norske filosofen och författaren Christian Egge inledde med internationella utblickar och diskussion om individens frihet och ansvar. Denna frihet och ansvar omfattar också området ekonomi. På jakt efter den nya ekonomin har han intervjuat personer som David Corten, Margrit Kennedy och Elinor Ostrom. Christian Egge har också besökt och skrivit om praktikernätverket BALLE i USA som inspirerats av David Corten. Samtalen kommer att publiceras i en bok som är under utarbetande. Se bilagor.

Svenska exempel på lokal finansiering

Mycket korta inlägg från några praktiker om verksamhet och tankar kring lokal ekonomi. Se vidare på respektive hemsidor. Moderatoren samtalade med praktiker i publiken om deras verksamhet:

Anitha Barrsäter, Svartådalens Bygdeutveckling, www.svartadalen.nu

Claes Bergqvist, Kreditgarantiföreningen Social Ekonomi Västra Götaland, www.kgf.se

Bengt Bronner, Samverkarna i Östernärke, www.samverkarna.se

Audun Otterbech, Vuollerimbygden i Utveckling, www.vuollerim.se

Gunnar Petersson, Flyinge Bygdebolag, www.flyinge.nu/bygdebolaget

Lena Åkerlind, Allis kommunbyggeråd, www.tronobygden.se

Andra praktiker som presenterar sig under andra programpunkter är:

Jörgen Andersson, Fjällbete, www.fjallbete.nu

Richard Uski, Trångsviksbolaget, www.trangsviksbolaget.se

Caroline Drabe, Sättra Brunn, www.satrabrunn.se

Leo Padazakos, Sala-Heby LokalKapital AB, www.lokalkapital.se

Landsbygdsnätverkets Tema Kapitalförsörjning

Jörgen Andersson och Oscar Kjellberg från temagruppen presenterade gruppens arbete.

Landsbygdsnätverkets tematiska arbetsgrupp för kapitalförsörjning arbetar för att analysera och sprida kunskap om olika alternativa organiseringsformer för lokal kapitalförsörjning, avseende såväl lån-, gåvo-, som ägarkapital. www.sjv.se

Omställning Sverige och Lokal finansiering

Jan Forsmark och Ulla Herlitz presenterade två projekt inom Hela Sverige ska leva med koppling till lokal ekonomi. Omställning Sverige handlar om att stötta och inspirera initiativ för att skapa starka och hållbara lokalsamhällen. Projektet Lokal finansiering – för landsbygds utveckling delfinansieras av Jordbruksfonden och syftar till att inspirera till lokala finansieringslösningar. Här presenterades olika modeller för att samla lokalt kapital. www.helasverige.se

Gruppdiskussioner

Under denna självorganiserande aktivitet föreslog deltagarna teman för diskussion och delade sedan in sig i grupper. De teman som diskuterades var:

- Språk som inte fastnar i tillväxträsket (Sören Bergström)
- Finansiella innovatörer som 1. möter spararnas behov att få dela risk och avkastning med sitt lokala näringsliv (offentligt, privat och ideellt) 2. skapar en förmåga att demokratiskt prioritera och värdera investeringars hållbarhet och värde för lokal ekonomi (Jörgen Andersson)
- Vår lust till förändring (Christian Egge)
- Mellanhänder och dess instrument för riskkapital (Steve Hinton)
- Vad gör vi när banken i byn lägger ner (Nils Lagerroth)

Finansieringsfrågan – eget och främmande kapital

Thomas Norrby, SLU, organiserade en ”fiskdamm” med deltagarna, en diskussion emellan om finansieringsfrågan. Många kloka och utvecklingsbara förslag lyftes fram, se dokumentation i bilaga. I samtalet deltog:

Annika Laurén, Ekobanken Medlemsbank

Ann-Marie Svensson, JAK Medlemsbank

Christer Eklind, Sala Sparbank

Gun-Britt Mårtensson, Coompanion Sverige och Mikrofonden

Anitha Barrsäter, Företagarna Västmanland

Jörgen Andersson, Tema Kapitalförsörjning och Fjällbete

Richard Uski, Trångsvikbolaget

Bertil Westerlund, Tillväxtverket

Magnus Nordgren, Jordbruksverket

Lokalekonomidagarna 2011

Thomas Norrby, SLU, ledde en timmes diskussion om lokalekonomidagarnas framtid. Tidigare hade deltagarna uppmanats att skriva sina idéer och synpunkter på postit lappar som de också satte upp i en trädstruktur. Dessa förslag grupperades på olika grenar och utgjorde underlag till plenumdiskussionen. Det är detta underlag som den nya arrangörsggruppen kommer att analysera och inspireras av när de planerar 2011 års lokalekonomidagar. Det finns som sagt många förslag och tips om innehåll, form och målgrupp. Till exempel efterlyses kommunerna deltagande. Och förslag om att samla alla som tror på hållbar utveckling och lokal ekonomi till en jättekonferens. Ett annat förslag om regionala konferenser och lokala träffar i bygdegårdar. Finansieringsmodeller som minskar bidragsberoendet och får företag att lyfta var ett förslag till tema. Likaså lokala PPM fonder och lokal valuta. Goda exempel lyftes fram som

viktiga. En annan fråga handlade om att informera allmänheten och starta utbildning och kurser i lokal ekonomi. Osv.

Intresset var stort att fortsätta med lokalekonomidagarna som mötesplats och årlig konferens, vilket medförde att den "gamla" arrangörsgrupper lovade kalla till planeringsmöte i början av 2011. Datum för konferensen fastställdes till 15-16 juni och siktet inställt på en större konferens med en bred inbjudan.

Utmaningen – att ro finansieringen i hamn

Caroline Drabe från Sättra Brunn AB och Leo Padazakos från Sala Heby LokalKapital AB som berättar om arbetet med att finansiera utvecklingen av Sättra Brunn. För ca tio år sedan köptes brunnen av en ekonomisk förening. Nu står man inför en investering och samarbetar med Sala-Heby LokalKapital AB. Ett investeringsunderlag har tagits fram och man söker investerare till ett kapitalbehov om tre miljoner. Gärna många små lokala investerare. Modellen bygger på kapitalandelslån. www.satrabrunn.se

Bilagor

- Program
- Deltagarförteckning
- Lokalekonomidagarna 2010, bilder i pdf
- På jakt etter den nye okonomien, intervju med Christian Egge/Pengavirke nr 0110 sid. 6 och 7
- Business Alliance for Local Living Economies – noe for oss i Norden?, Christian Egge, Stiftelsen Idébanken, 2010
- Idéer från fiskdammen, sammanställning av Oscar Kjellberg
- Ekonomisk rapport

